

Sectorcode inzake de distributie van financiële producten

Inleiding

De verkoop van financiële producten van de tak Leven individueel is complex.

Deze activiteit roept dan ook veel vragen op:

- Welke rol speelt elke marktspeler (verzekeringsonderneming, verzekeringstussenpersoon en cliënt) in het kader van de precontractuele informatie? Welke regels zijn van toepassing bij het voeren van reclame?
- Wat is het toepassingsgebied van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens? Welke zijn de verplichtingen van de Levensverzekeringsondernemingen? Aan welke verplichtingen moeten de verzekeringstussenpersonen, actief in de tak Leven voldoen?
- Wat houdt een bijzonder mechanisme in dat als doel of gevolg heeft fiscale fraude door derden te bevorderen? Welk beleid werd dienaangaande door de verzekeringsondernemingen uitgebouwd?
- Wat is de meest efficiënte manier om een nieuwe zaak op te maken? Hoe wordt ze het best beheerd? Welke documenten moeten meegedeeld worden bij de beëindiging van het contract? ...

Deze Sectorcode inzake de distributie van financiële producten kwam tot stand door overleg tussen vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen (Assuralia) en van de verzekeringstussenpersonen (Feprabel, FVF en BVVM).

Zij biedt informatie over:

- de vereisten inzake precontractuele informatieverstrekking en reclame (hoofdstuk 1);
- de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens (hoofdstuk 2);
- de Mededeling D.207 van de Controledienst voor de Verzekeringen betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen (hoofdstuk 3);
- de praktische regels die van toepassing zijn op het verzekeringsontwerp, de onderschrijving, het beheer en de vereffening van een contract (hoofdstuk 4).

De Sectorcode heeft de bedoeling:

- een toelichting te geven bij de wettelijke en reglementaire bepalingen voor elk behandeld onderwerp;

- in voorkomend geval, de aandacht te vestigen op de sectorrichtlijnen die in dit kader worden beschouwd als een eerlijke handelspraktijk;
- de rol van elke betrokken marktspeler te omschrijven.

Zij doet geen afbreuk aan de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen waarnaar wordt verwezen voor meer precieze inlichtingen.

Zij leggen de betrokken partijen geen zwaardere of bijkomende verplichtingen op dan deze die volgen uit de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen en, in voorkomend geval, de sectorrichtlijnen die worden beschouwd als een eerlijke handelspraktijk.

De Sectorcode wordt ondertekend voor kennisname wat betreft de wettelijke en reglementaire bepalingen en voor goedkeuring wat betreft de andere administratieve bepalingen.

In geval van wetswijzigingen of reglementaire wijzigingen zal deze Sectorcode worden aangepast in samenspraak met alle partijen die aan haar totstandkoming hebben meegewerkt. De bijwerkingen zullen via de gebruikelijke commerciële informatiecircuits meegedeeld worden.

De wettelijke en reglementaire teksten waarnaar in deze Sectorcode wordt verwezen, kunnen op de website van Brocom geraadpleegd worden (www.brocom.be).

Het betreffen onder meer, inzake:

- **Precontractuele informatieverstrekking en reclame**

Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming¹;

Koninklijk Besluit van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit²;

Koninklijk Besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen;

Wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij.

- **Voorkoming van het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens**

Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens;

Reglement van 23 februari 2010 van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen³ betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals goedgekeurd door het Koninklijk Besluit van 16 maart 2010;

¹ Hierna "Wet Marktpraktijken" genoemd.

² Hierna "KB Leven" genoemd.

³ Hierna "CBFA" genoemd.

Circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 Waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering, en voorkoming van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens;

Taakverdelingschema tussen de verzekeringstussenpersonen en de verzekeringsondernemingen, zoals overgemaakt aan de FSMA.

- **Bijzondere mechanismen**

Mededeling D.207 van 30 november 2001 betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen.

Hoofdstuk 1 - De precontractuele informatieverstrekking en reclame

Een transparant aanbod van financiële producten in de tak Leven individueel vereist een duidelijke communicatie onder meer over de rentevoet, het rendement, de winstdeling en de kosten. Een goed geïnformeerde cliënt is een meerwaarde voor de verzekeringstussenpersoon en voor de verzekeringsonderneming.

Zowel de verzekeringsonderneming als de verzekeringstussenpersoon, alsook de cliënt, heeft een rol en een verantwoordelijkheid in deze materie.

Voor productreclame (zijnde elke mededeling die tot doel heeft de verkoop van een specifiek product te bevorderen) en (precontractuele) informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen in tak 21, tak 23, een combinatie van deze takken, en tak 26 werd door de sector in 2006 tevens de Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen uitgewerkt, welke in werking trad op 1 januari 2007.

Deze Gedragscode maakt integraal deel uit van de voorliggende Sectorcode en is consulteerbaar via de websites: www.fvf.be, www.feprabel.be, www.bvvm.be, www.assuralia.be en www.brocom.be.

1. De verzekeringsonderneming: een volledige “product”informatie

In het algemeen legt artikel 4 van de Wet Marktpraktijken aan de verkoper een precontractuele informatieplicht op.

De consument mag inderdaad verwachten om **vóór het sluiten van de overeenkomst** behoorlijke en nuttige informatie te krijgen over de kenmerken van het product of de dienst die hij wenst te verwerven, en dit rekening houdend met de door hem uitgedrukte behoefte aan informatie en tevens met het aangegeven of redelijk voorzienbaar gebruik van het product of de dienst. Hij dient aldus geïnformeerd te worden over productkenmerken en -parameters zoals de investeringshorizon, het risiconiveau, de behoefte aan liquiditeiten en de doelstelling van de belegging (kapitalisatie of regelmatige opnames).

In het bijzonder legt het KB Leven aan de verzekeringsondernemingen de verplichting op om aan de kandidaat-verzekeringnemer **vóór het sluiten van de overeenkomst** volgende informatie mee te delen:

(1) - Voor de tak 21-contracten met een kapitaal bij leven op de eindvervaldag waarvan de hoogte gewaarborgd is en voor de tak 26-contracten:

- het bedrag van de premies met, in voorkomend geval, vermelding van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- de verzekerde prestaties m.b.t. elke waarborg;
- een tabel met de jaarlijkse evolutie van de afkoopwaarde (behalve bij contracten ≤ 8 jaar met hoge rentevoet of met rentevoet beperkt tot de spot rate);
- het rendement van de verrichtingen die een prestatie bij leven op de eindvervaldag van het contract voorzien;
- de vermelding van de kosten die ten laste van de verzekeringnemer zijn in geval van opzegging, afkoop of reductie van het contract;
- de voorwaarden om de winstdeling te genieten;
- informatie betreffende de belastingregeling, meer bepaald betreffende de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldag van het contract en in geval van vervroegde afkoop;
- voor contracten met opeenvolgende koopsommen en contracten met flexibele premies, een overzicht van de hierboven vermelde inlichtingen of van de hieraan aangebrachte wijzigingen, voor zover er minstens één premie gestort werd.

(2) - Voor de tak 21-contracten met een kapitaal bij leven op de eindvervaldag waarvan de hoogte niet gewaarborgd is:

- de aard en de duur van de waarborg van het tarief en, in voorkomend geval, de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- voor de dekking van het overlijdensrisico, een tabel met de premievoeten in functie van de leeftijd en de elementen waarop ze van toepassing zijn;
- de verzekerde prestaties bij overlijden en deze voor de aanvullende waarborgen;
- de vermelding van de inventaris-, acquisitie- en inningstoelagen;
- de vermelding van de kosten die ten laste van de verzekeringnemer zijn in geval van opzegging, afkoop of reductie van het contract;
- de voorwaarden om de winstdeling te genieten;
- informatie betreffende de belastingregeling, meer bepaald betreffende de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldag van het contract en in geval van vervroegde afkoop.

(3) - Voor de contracten verbonden met beleggingsfondsen van tak 23:

- de aard en de duur van de waarborg en, in voorkomend geval, de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- voor de dekking van het overlijdensrisico, een tabel met de premievoeten in functie van de leeftijd en de elementen waarop ze van toepassing zijn;
- de verzekerde prestaties bij overlijden en deze voor de aanvullende waarborgen;
- de vermelding van de inventaris-, acquisitie- en inningstoelagen.

(4) - Niettegenstaande hetgeen voorafgaat:

- elk aanbod dat naar een tarief verwijst, moet de voorwaarden vermelden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen, alsook de draagwijdte van de waarborg van het tarief;
- bij elke verwijzing naar rendementen uit het verleden moet worden vermeld dat die rendementen niet gewaarborgd zijn voor de toekomst;
- elk aanbod voor een contract \leq 8 jaar met hoge rentevoet of met rentevoet beperkt tot de spot rate dient hetzij de interne rendementsvoet te vermelden, hetzij het brutorendement, met gedetailleerde opgave van de verschillende kosten;
- elk aanbod in tak 23 moet de benaming van het beleggingsfonds en de beleggingsdoeleinden vermelden met aanduiding van de risicoklasse, alsook de vermelding dat het financieel risico van de verrichting volledig door de verzekeringnemer gedragen wordt.

De verzekeringsonderneming zal de verzekeringstussenpersoon praktische middelen, zoals software en documenten, ter beschikking stellen, die onder meer beantwoorden aan alle wettelijke en reglementaire verplichtingen terzake.

2. De verzekeringstussenpersoon⁴: informatie, advies en bijstand

De verzekeringstussenpersoon heeft jegens de cliënt een informatie-, een advies- en een bijstandsplicht.

Hij stelt aan de cliënt de passende vragen om diens behoeften en zijn profiel als kandidaat-verzekeringnemer te kunnen bepalen. Dit zal hem toelaten om de cliënt volledig onafhankelijk een advies te verlenen.

Hij bezorgt de cliënt ook de inlichtingen en technische kenmerken, hem voorafgaandelijk meegedeeld door de verzekeringsonderneming, van de producten die hij deze voorstelt.

Niettegenstaande de informatie en het advies gegeven door de verzekeringstussenpersoon, blijft de cliënt vrij in de keuze van het product dat hij beslist te onderschrijven.

De verzekeringstussenpersoon waakt er over dat de onderschrijvingsdocumenten die aan de verzekeringsonderneming worden overgemaakt daadwerkelijk overeenstemmen met de opgemaakte en door de cliënt aanvaarde offerte.

Tenslotte helpt de verzekeringstussenpersoon zijn cliënt bij de afhandeling van administratieve taken die gepaard gaan met de onderschrijving van een financiële zaak (bijvoorbeeld door samen met hem vragenlijsten, verzekeringsvoorstellen en voorafgetekende polissen in te vullen). Hij draagt er ook zorg voor dat de inlichtingen en verklaringen afkomstig van de cliënt correct overgemaakt worden aan de verzekeringsonderneming.

3. De cliënt

De kandidaat-verzekeringnemer speelt ook een rol inzake precontractuele informatie. Hij levert, via de onderschrijvingsdocumenten of op vraag van de verzekeringsonderneming of de verzekeringstussenpersoon, de informatie nodig voor de beoordeling van het risico dat hij verzekerd wil zien en informatie over het financieel risico dat hij bereid is te dragen.

⁴ Zie ook de informatieverplichting voor de verzekeringstussenpersonen, voorzien in de Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Voor meer informatie: www.fvf.be, www.feprabel.be, www.bvvm.be en www.assuralia.be.

- **Betreffende het “verzekeringsrisico”**, moet de kandidaat-verzekeringnemer krachtens artikel 5 van de Wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst⁵ aan de verzekeringsonderneming spontaan alle hem bekende omstandigheden meedelen waarvan hij redelijkerwijze moet aannemen dat ze van invloed kunnen zijn voor de beoordeling van het risico door de verzekeringsonderneming.

Opzettelijke verzwijgingen of opzettelijke onjuiste verklaringen hierover maken de polis nietig (artikel 6 van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst). Verzwijgingen of onjuiste verklaringen te goeder trouw kunnen nochtans gedekt worden in geval van Levensverzekeringen door het onbetwistbaarheidsbeding en maken derhalve het contract niet ongeldig.

- **Wat het “financiële risico” betreft**, moet de kandidaat-verzekeringnemer zeer duidelijk de verzekeringstussenpersoon op de hoogte brengen van het niveau van financieel risico dat hij bereid is te dragen. Daarnaast dient hij hem te informeren over zijn beweegreden (spaarverrichting of beheer van patrimonium).

Het is evident dat enkel de kandidaat-verzekeringnemer verantwoordelijk is voor de verklaringen die hij aflegt.

⁵ Hierna “Wet op de landverzekeringsovereenkomst” genoemd.

Hoofdstuk 2 - De voorkoming van het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens

De strijd tegen het witwassen van geld bestaat uit 2 luiken: een repressief luik (artikel 505 van het Strafwetboek – verruimde heling) en een preventief luik (Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens).

Dit hoofdstuk is enkel gewijd aan het preventieve luik zoals het voortvloeit uit de reglementering. Een **eerste deel** van het hoofdstuk geeft een overzicht van de voornaamste wettelijke en reglementaire verplichtingen. Een **tweede deel** legt de taakverdeling uit tussen de verzekeringstussenpersoon en de verzekeringsonderneming, en is vooral gewijd aan de rol van de verzekeringstussenpersoon in deze.

1. Juridisch kader

De Wet van 11 januari 1993 verplicht:

- alle verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht en de in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse verzekeringsondernemingen, ongeacht of zij al dan niet ressorteren onder het recht van een EER-lidstaat, voor zover zij toelating hebben om in België het levensverzekeringsbedrijf uit te oefenen (hierna “de verzekeringsondernemingen” genoemd);
- alle niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die hun beroepsactiviteiten in de groep van activiteiten leven (hierna “de verzekeringstussenpersonen” genoemd);

om ter voorkoming van het witwassen van geld, de terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens een aantal verplichtingen na te komen.

De Wet van 11 januari 1993 legt de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen verschillende verplichtingen op, die hierna gespecificeerd worden, waaronder onder meer het identificeren van hun cliënten, de identiteit te verifiëren, het uitoefenen van een bijzondere waakzaamheid vóór en na de onderschrijving van een Levensverzekeringscontract en het actief samenwerken met de Cel voor Financiële Informatieverwerking⁶. De toepassingsmodaliteiten van bepaalde verplichtingen uit de wet werden voor de verzekeringssector verduidelijkt in een Reglement⁷ en een Circulaire⁸ van de CBFA (nu FSMA).⁹

⁶ Hierna “C.F.I.” genoemd. (www.ctif-cfi.be).

⁷ Reglement van 23 februari 2010 van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals goedgekeurd door het Koninklijk Besluit van 16 maart 2010.

⁸ Circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 Waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering, en voorkoming van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens.

⁹ De Wet van 11 januari 1993, het Reglement en de Circulaire worden hierna gezamenlijk “de Anti-witwaswet” genoemd.

1.1. Welke handelingen vallen onder de Anti-witwaswet?

Witwassen van geld:

Voor de toepassing van de Anti-witwaswet wordt verstaan onder witwassen van geld:

- de omzetting of overdracht van geld of activa met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit dit geld of deze activa voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden;
- het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent;
- de verwerving, het bezit of het gebruik van geld waarvan men de illegale herkomst kent;
- de deelneming aan, de medeplichtigheid tot, de poging tot, de hulp aan, het aanzetten tot, het vergemakkelijken van of het geven van raad betreffende één van de in de drie voorgaande punten bedoelde daden.

Financiering van terrorisme:

Voor de toepassing van de Anti-witwaswet wordt verstaan onder "financiering van terrorisme": de verstrekking of verzameling van fondsen¹⁰, op welke wijze ook, rechtstreeks of onrechtstreeks, met de bedoeling of wetende dat deze geheel of gedeeltelijk zullen worden gebruikt door een terrorist of een terroristische organisatie of voor het plegen van één of meerdere terroristische daden.

1.2. Wanneer is de herkomst van geld of activa te beschouwen als illegaal in de zin van de Anti-witwaswet?

Voor de toepassing van de Anti-witwaswet is de herkomst van geld of activa illegaal wanneer deze voortkomen uit:

- een misdrijf dat in verband staat met:
 - terrorisme of de financiering van terrorisme;
 - georganiseerde misdaad;
 - illegale drugshandel;
 - illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie;
 - handel in clandestiene werkkrachten;
 - mensenhandel;
 - exploitatie van de prostitutie;
 - illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;
 - illegale handel in menselijke organen of weefsels;

¹⁰ In deze context moeten alle fondsen in aanmerking worden genomen, zonder te vereisen dat deze effectief hebben gediend om een of meerdere terroristische misdrijven te plegen of te pogen plegen, noch dat ze verband zouden houden met een of meerdere specifieke terroristische daden. Het Verdrag inzake de financiering van terrorisme definieert wat moet worden verstaan onder "fondsen", namelijk alle soorten vermogensbestanddelen, lichamelijk of onlichamelijk, roerend of onroerend, hoe dan ook verkregen, alsmede rechtsbescheiden in welke vorm dan ook, elektronisch of digitaal daaronder begrepen, waaruit de eigendom of andere rechten ten aanzien van die vermogensbestanddelen blijken, inzonderheid, maar niet beperkt tot kredieten, travellerscheques, bankcheques, postwissels, aandelen, waardepapieren, obligaties, wissels en kredietbrieven.

- fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen;
 - ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend;
 - verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie;
 - ernstige milieucriminaliteit;
 - namaak van muntstukken of bankbiljetten;
 - namaak van goederen;
 - zeeroverij.
- een beursmisdrijf, het onwettig openbaar aantrekken van spaargelden of het verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning;
 - een oplichting, misbruik van vertrouwen, misbruik van vennootschapsgoederen, een gijzeling, een diefstal of afpersing, of een misdrijf dat verband houdt met de staat van faillissement.

1.3. Welke verplichtingen vloeien voort uit de Anti-witwaswet?

De Anti-witwaswet legt aan de verzekeringsondernemingen en aan de verzekeringstussenpersonen de algemene verplichting op om mee te werken aan de bestrijding van witwassen van geld, terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens. Deze algemene verplichting kan in een aantal specifiekere verplichtingen worden uitgesplitst, zijnde:

- de verplichting om te identificeren en de identiteit te verifiëren;
- de verplichting om een cliëntacceptatiebeleid in functie van een risicoschaal te definiëren en in werking te stellen;
- de verplichting om de documenten met betrekking tot de identificatie en de uitgevoerde verrichtingen te bewaren;
- de verplichting om een bestendige waakzaamheid aan de dag te leggen ten aanzien van de zakenrelaties met de cliënten, en ten aanzien van de verrichtingen die de instellingen voor deze laatste uitvoeren;
- de verplichting om bijzondere aandacht te besteden aan atypische verrichtingen van cliënten en die te analyseren, om na te gaan of zij geen vermoedens van witwassen van geld of terrorismefinancieringen doen rijzen;
- de verplichting om actief en doeltreffend samen te werken met de C.F.I. door aan haar alle verdachte verrichtingen en feiten te melden en haar vragen om informatie te beantwoorden.

Om aan al deze verplichtingen te voldoen, is meer algemeen vereist:

- dat de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen beschikken over een passende administratieve organisatie en dito interne controleprocedures, in het kader waarvan zij ook één of meerdere Verantwoordelijke(n) Anti-witwassen (zie hierna) aanstellen; en

- dat hun personeelsleden of de personen die hen op zelfstandige basis vertegenwoordigen, blijk geven van een passende betrouwbaarheid gelet op de aan hun taken en functies verbonden risico's, en dat zij op een passende wijze worden gesensibiliseerd en opgeleid, zodat zij constructief aan de voorkoming kunnen meewerken.

Los van de naleving van de wettelijke bepalingen dringt de voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering zich conform de Anti-witwaswet ook op in het kader van de vereisten inzake een gezond en voorzichtig beleid en, meer specifiek, in het kader van de beheersing van het reputatierisico.

1.3.1. De verplichting van identificatie en van de identiteitsverificatie¹¹

1.3.1.1. Begrip

Identificeren bestaat uit het kennisnemen van de identificatiegegevens.

De identiteitsverificatie bestaat uit het toetsen van de identificatiegegevens aan een betrouwbare informatiebron die deze gegevens kan bevestigen of weerleggen en wordt uitgevoerd door middel van een bewijsstuk waarvan een afschrift wordt genomen op papier of op elektronische drager (Zie de taakverdeling voor de praktische uitwerking).

1.3.1.2. Wie moet worden geïdentificeerd?

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen moeten identificeren en de identiteit verifiëren van de volgende personen:

1. de verzekeringnemers¹²;

Indien tijdens de duur van de overeenkomst de verzekeringnemer verandert, moet de nieuwe verzekeringnemer naar behoren worden geïdentificeerd.

2. de eventuele lasthebber(s) van de verzekeringnemers;

3. de uiteindelijke begunstigde(n).

Enkel natuurlijke personen kunnen als uiteindelijke begunstigden worden beschouwd in de zin van de Anti-witwaswet.

In het kader van een levensverzekering worden als uiteindelijke begunstigde begrepen:

° De personen die zeggenschap hebben over de persoon die het geld investeert (enkel voor zover de uiteindelijke begunstigde een vennootschap¹³ is):

- de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van meer dan 25% van de aandelen of stemrechten, of die dit percentage rechtstreeks of onrechtstreeks houden;

¹¹ Bij een non-face-to-face contact voorziet de Anti-witwaswet naast de identiteitskaart nog andere documenten aan de hand waarvan de identiteit van een op afstand geïdentificeerde cliënt kan worden geverifieerd. Opgelet: de documenten zijn evenwel niet allemaal even betrouwbaar. Voor meer details: zie de Anti-witwaswet.

¹² Opgelet: Wanneer de verzekeringnemer een structuur zonder rechtspersoonlijkheid is, dienen specifieke bepalingen nageleefd te worden.

¹³ In geval van een rechtspersoon, andere dan een vennootschap zijn er voor het bepalen van de uiteindelijke begunstigden specifieke regels voorzien door de Anti-witwaswet. Voor meer details, zie Bijlage 7.

- de natuurlijke personen, zonder meer dan 25 % van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de vennootschap bezitten;
 - de natuurlijke personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan van de vennootschap en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden.
- ° De persoon die het geld ontvangt (ongeacht het moment van de betaling, zijnde bij uitbetaling op einddatum of ten gevolge van het voordoen van het verzekerd risico, bij een (gedeeltelijke) afkoop, bij het opvragen van een voorschot of bij opzeggen van het contract binnen 30 dagen na onderschrijven):
- de natuurlijke persoon aan wie de prestatie zal worden uitgekeerd ;
 - de personen die zeggenschap hebben over de persoon die het geld ontvangt (enkel voor zover de uiteindelijke begunstigde een vennootschap¹⁴ is):
 - de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van meer dan 25% van de aandelen of stemrechten, of die dit percentage rechtstreeks of onrechtstreeks houden;
 - de natuurlijke personen, zonder meer dan 25% van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de vennootschap bezitten;
 - de natuurlijke personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan van de vennootschap en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden.

Teneinde de identificatie van de uiteindelijke begunstigde(n) te vergemakkelijken, zijn de vennootschappen, de andere rechtspersonen en de juridische constructies door de Anti-witwaswet zelf ook verplicht om de identiteit van hun uiteindelijke begunstigde(n) mee te delen en, op verzoek, ze te actualiseren, indien nodig.

1.3.1.3. Op wat heeft de identificatie betrekking?

1. **Voor natuurlijke personen** betreft de identificatie de naam, de voornaam, de geboortedatum en de geboorteplaats. In de mate van het mogelijke dient voor de natuurlijke personen eveneens relevante informatie te worden ingewonnen over het adres.

Voor rechtspersonen betreft de identificatie de maatschappelijke naam, de maatschappelijke zetel, de bestuurders en de kennisneming van de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersoon te verbinden.

2. De identificatie heeft betrekking op het **doel en de verwachte aard van de zakenrelatie**. Het doel en de aard van de zakenrelatie worden in principe bepaald aan de hand van de precontractuele informatie, waaronder het levensverzekeringsvoorstel of elk ander onderschrijvingsformulier.

¹⁴ In geval van een rechtspersoon, andere dan een vennootschap zijn er voor het bepalen van de uiteindelijke begunstigten specifieke regels voorzien door de Anti-witwaswet. Voor meer details, zie Bijlage 7.

3. De identificatie heeft betrekking op de gegevens die het **profiel van de verzekeringnemer** bepalen. Deze gegevens zijn noodzakelijk voor de implementatie van het cliëntacceptatiebeleid en de naleving van de waakzaamheidsplicht ten aanzien van zakenrelaties en verrichtingen, en kunnen met name slaan op de beroepsactiviteiten, de bedrijfstak en de inkomstenbronnen van de verzekeringnemer en op de herkomst van het geld. De sector meent dat deze gegevens onder meer opgenomen zijn in het verzekeringsvoorstel en de sectorale vragenlijsten, in te vullen in geval van aanwezigheid van een knipperlicht of indicator. Dit neemt niet weg dat eenieder waakzaam dient te blijven voor eventuele bijkomende gegevens die noodzakelijk kunnen zijn voor de implementatie van het cliëntacceptatiebeleid.

1.3.1.4. Wanneer moet worden geïdentificeerd?

1. De identificatie en de identiteitsverificatie van de verzekeringnemer en de uiteindelijke begunstigde(n) dienen in beginsel te worden uitgevoerd uiterlijk **vóór het onderschrijven van de overeenkomst**.

De identificatie en de identiteitsverificatie van de uiteindelijke begunstigde(n) aan wie de in de levensverzekeringsovereenkomst vermelde prestatie zal worden uitgekeerd, mogen echter worden uitgesteld tot **het ogenblik dat deze zijn recht doet gelden op betaling van de prestatie die voortvloeit uit de overeenkomst en vooraleer deze prestatie wordt uitbetaald**, dit wil zeggen bij uitbetaling op einddatum of ten gevolge van het voordoen van het verzekerd risico, bij een (gedeeltelijke) afkoop, bij het opvragen van een voorschot of bij opzeggen van het contract binnen 30 dagen na onderschrijven.

De identificatie en de identiteitsverificatie van de eventuele lasthebber(s) van de verzekeringnemer dienen te gebeuren **vooraleer deze lasthebber(s) gebruik maakt/maken van zijn/hun bevoegdheid waardoor hij/zij de verzekeringnemer die hij/zij vertegenwoordigt(en) verbinden**.

2. Eens een verzekeringnemer is geïdentificeerd bij het aanknopen van een zakenrelatie, geldt die identificatie voor alle verrichtingen die in het kader van die relatie worden uitgevoerd.¹⁵

3. De verplichting om de verzekeringnemer en zijn eventuele lasthebber(s) te identificeren is een resultaatsverbintenis, hetgeen inhoudt dat het verboden is om een zakenrelatie aan te knopen of in stand te houden, of een verrichting uit te voeren zolang niet helemaal aan voornoemde verplichting is voldaan. Wat de uiteindelijke begunstigde(n) betreft, wordt de identificatie van de naam en de voornaam als een resultaatsverplichting beschouwd.

1.3.1.5. Wat te doen na een identificatie ingeval van twijfel?

Een nieuwe identificatie en identiteitsverificatie zijn onder meer noodzakelijk in de volgende gevallen:

- indien bij de initiële identificatie twijfel rijst over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de door de verzekeringnemer verstrekte identificatiegegevens en hij niet te goeder trouw lijkt te handelen;

¹⁵ Bijvoorbeeld wanneer een verzekeringnemer tegelijkertijd een hypothecaire lening en een daaraan gekoppelde levensverzekeringsovereenkomst wenst af te sluiten bij een financiële instelling, wordt tussen hen een zakenrelatie aangeknoopt. Bijgevolg zullen de bij het aanknopen van die zakenrelatie uitgevoerde identificatie en identiteitsverificatie van de verzekeringnemer voor beide door hem gewenste overeenkomsten gelden.

- indien na de identificatie van de verzekeringnemer met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie er redenen zijn om aan te nemen dat de daarbij door hem verstrekte identificatiegegevens onjuist of vals zijn;
- indien wordt betwijfeld of de persoon die een verrichting wenst uit te voeren in het kader van een voorheen aangegane zakenrelatie, wel degelijk de in dit kader geïdentificeerde verzekeringnemer of zijn gemachtigde en geïdentificeerde lasthebber is.

Indien na de nieuwe identificatie en identiteitsverificatie de vermoedens gefundeerd lijken dat de verstrekte identificatiegegevens vals zijn of dat een andere persoon in de plaats is getreden van de cliënt, of wanneer de verzekeringnemer weigert om zich opnieuw te laten identificeren of als hij daarmee overdreven of verdacht lang wacht, dient een schriftelijk verslag te worden opgesteld, alsook, in voorkomend geval, een melding aan de C.F.I. te worden verricht. (zie hierna)

Als de verzekeringnemer weigert om zich opnieuw te laten identificeren of als hij daarmee overdreven of verdacht lang wacht, mag bovendien de zakenrelatie niet langer in stand gehouden worden.

1.3.1.6. Vrijstellingen van de identificatieverplichting

De Anti-witwaswet voorziet diverse vrijstellingen van de identificatieverplichting. Zo wordt er onder meer een vrijstelling toegepast voor:

- pensioenverzekeringsovereenkomsten mits deze overeenkomsten geen afkoopclausule omvatten en niet als waarborg kunnen worden gebruikt;
- een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen (bijvoorbeeld: aanvullende pensioenverzekeringen voor werknemers die onder de 2e pijler ressorteren).

Zodra er vermoedens van witwassen van geld of terrorismefinanciering rijzen, kunnen die vrijstellingen niet worden ingeroepen. Als die vermoedens rijzen na het aanknopen van de zakenrelatie met toepassing van een vrijstelling van de identificatieverplichting, dienen zo snel mogelijk alle nodige maatregelen genomen te worden om de betrokken verzekeringnemer, zijn eventuele lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n) alsnog te identificeren en hun identiteit te verifiëren.

1.3.1.7. Verscherpte onderzoeksmaatregelen bij de identificatie

De Anti-witwaswet definieert verschillende situaties die moeten worden geacht een verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering in te houden, en die dus een verhoogde waakzaamheid vereisen (Zie Tabel van de knipperlichten en indicatoren - Bijlage 6).

1.3.2. Het cliëntacceptatiebeleid

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen moeten een cliëntacceptatiebeleid definiëren en in werking stellen dat hun in staat stelt om:

- bij het aanknopen van een zakenrelatie met cliënten of het uitvoeren van verrichtingen voor cliënten, een voorafgaand onderzoek te verrichten naar de reputatierisico's die zijn verbonden aan het profiel van de cliënt en aan de aard van de zakenrelatie of de gewenste verrichting;

- hun volledige medewerking te verlenen aan de voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering door een passende bewustwording omtrent en een passend onderzoek van de kenmerken van de nieuwe cliënten en/of de diensten of verrichtingen waarvoor zij een beroep op hun doen.

Concreet krijgt het cliëntacceptatiebeleid voornamelijk gestalte in:

- een voorafgaande evaluatie van de risico's op basis van onder meer de knipperlichten en de indicatoren, voorzien in Bijlage 6¹⁶, en
- de toekenning van de beslissingsbevoegdheid over het al dan niet aanknopen van de door de cliënt gewenste zakenrelatie of de al dan niet-uitvoering van de door hem gewenste verrichtingen, aan personen op een passend hiërarchisch niveau in het licht van het risiconiveau dat via die evaluatie werd bepaald.

De risicoschaal waarop het cliënt-acceptatiebeleid stoelt, dient logischerwijs ten volle rekening te houden met situaties waaraan, volgens de Anti-witwaswet, objectief gezien risico's verbonden zijn.

Het feit dat een persoon:

- een politiek prominent persoon is (zie definitie hernoemen in Bijlage 5);
- woont in een land of gebied dat als niet-coöperatief inzake witwasbestrijding wordt gekwalificeerd door de FAG¹⁷;
- een natuurlijke persoon is waarvan de identificatie op afstand¹⁸ werd verricht;
- vermijdt om zich duidelijk te laten identificeren of handelt op een manier zodat het onmogelijk is voor de verzekeringsonderneming en verzekeringstussenpersoon om hun waakzaamheidsplicht uit te oefenen;
- een rechtspersoon is van wie de uiteindelijke begunstigde personen zijn van wie de identiteit niet kon worden geverifieerd, en/of van wie de geboorteplaats en -datum niet kon worden geïdentificeerd, en/of in verband met wie geen pertinente informatie kon worden verzameld over hun adres;

maken onder meer criteria uit met een bijzonder risiconiveau.

Het resultaat van de analyse van deze criteria kan leiden tot een weigering om het contract af te sluiten of te behouden. De C.F.I. moet hiervan geïnformeerd worden.

¹⁶ De knipperlichten en indicatoren, opgenomen in Bijlage 6 kunnen worden aangevuld met andere eigen risicocriteria. Onder "indicatoren" worden begrepen de vermoedens dat een feit of een verrichting verband kan houden met witwassen van geld afkomstig uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanisme of procédés van internationale omvang worden aangewend, en de indicatoren vastgelegd door het Koninklijk Besluit van 3 juli 2007 en opgenomen in Bijlage 6.

¹⁷ Financiële Actiegroep tegen Witwassen van Geld - www.fatf-gafi.org

¹⁸ Bij een non-face-to-face contact voorziet de Anti-witwaswet bijzondere bepalingen. Met deze bepalingen wordt gestreefd naar, enerzijds, een betrouwbaardere identificatie en een betere kennis van de cliënt, en, anderzijds, de beperking van het risico dat daadwerkelijk verrichtingen worden uitgevoerd die verband houden met witwassen van geld of terrorismefinanciering.

1.3.3. De constante waakzaamheidsplicht

1.3.3.1. Algemene regel

Als logisch vervolg op het cliëntacceptatiebeleid werd de plicht ingevoerd om een constante waakzaamheid aan de dag te leggen bij zakenrelaties en verrichtingen.

De verzekeringsondernemingen en verzekeringstussenpersonen moeten:

- een bestendige waakzaamheid aan de dag leggen ten opzichte van de zakelijke relatie en de uitgevoerde verrichtingen en, in voorkomend geval, de oorsprong van de fondsen aandachtig onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat die stroken met de kennis die zij hebben van de cliënt, en van zijn zakelijk en risicoprofiel;
- bijzonder aandachtig alle verrichtingen of feiten onderzoeken die zij bijzonder vatbaar achten voor witwassen van geld of financiering van terrorisme, wegens hun aard of ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, dan wel wegens de begeleidende omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen;
- een schriftelijk verslag opstellen over het verrichte onderzoek, dat wordt overgemaakt aan de Verantwoordelijke Anti-witwassen (zie hierna).

Indien het onderzoek niet kan uitgevoerd worden, mag het contract niet afgesloten worden of moet het opgezegd worden. De C.F.I. dient geïnformeerd te worden.

1.3.3.2. Actualisering van de identificatiegegevens en van het profiel van de verzekeringnemer

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen controleren en werken, in voorkomend geval, de identiteitsgegevens bij van de verzekeringnemer, zijn eventuele lasthebber(s) en de uiteindelijke begunstigde(n), alsook van andere informatie met betrekking tot het profiel van de verzekeringnemer, als blijkt dat de informatie niet langer actueel is.

1.3.3.3. Eerste- en tweedelijnstoezicht

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen oefenen een eerste- en tweedelijnstoezicht uit om atypische verrichtingen op te sporen.

Een atypische verrichting is een verrichting die bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme, met name door haar aard, de begeleidende omstandigheden, de hoedanigheid van de betrokken personen, haar ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de onderneming heeft van haar cliënt, diens beroepswerkzaamheden en risicoprofiel, en, mocht dit nodig blijken, van de herkomst van het geld.

Het **eerstelijnstoezicht** is het toezicht dat zich voordoet in direct contact met de cliënten en dat wordt uitgeoefend op basis van onder meer de knipperlichten en de indicatoren zoals opgenomen in Bijlage 6. Bij dit toezicht wordt een beroep gedaan op de ervaring, de kritische geest en het vermogen om een correcte inschatting te maken van de situaties.

Het eerstelijnstoezicht moet worden aangevuld met een **tweedelijnstoezicht**. De bedoeling van dit tweedelijnstoezicht is systematisch de verrichtingen op te sporen die, hoewel ze atypisch zijn, bij het eerstelijnstoezicht niet als dusdanig konden worden aangemerkt of eenvoudigweg aan de waakzaamheid zijn ontsnapt en om rekening te houden met de

verplichtingen inzake financieel embargo en bevrozing van tegoeden van bepaalde personen. Het tweedelijnstoezicht wordt in beginsel uitgeoefend door een informaticatoezichtssysteem.

1.3.4. Samenwerking met de C.F.I.

1.3.4.1. Meldingen aan de C.F.I.

De Verantwoordelijke Anti-witwassen¹⁹ (zie hierna) moet een kennisgeving verrichten aan de C.F.I. in onderstaande gevallen:

- wanneer hij weet of vermoedt dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme;

In beginsel moet de betrokken informatie worden meegedeeld vóór de verrichting wordt uitgevoerd. In dat geval moet de kennisgeving de termijn vermelden waarbinnen die verrichting zal worden uitgevoerd, om de C.F.I. op die manier in staat te stellen zich vóór het verstrijken van die termijn te verzetten tegen de uitvoering van de verrichting, wanneer zij dat nodig acht gelet op het ernstige of dringende karakter van de zaak.

In afwijking van de algemene regel mag de informatie ook ná de uitvoering van de verrichting ter kennis worden gebracht aan de C.F.I., hetzij omdat het niet mogelijk is om de uitvoering van de verrichting, gezien haar aard, uit te stellen, hetzij omdat uitstel de vervolging van de begunstigden van het witwassen van geld of de financiering van terrorisme zou kunnen beletten. In die gevallen moet de C.F.I. onmiddellijk ná de uitvoering van de verrichting worden geïnformeerd en moet haar de reden worden meegedeeld waarom een kennisgeving vóór de uitvoering van de verrichting niet mogelijk was.

- wanneer hem, in het kader van de beroepsactiviteiten van zijn onderneming, een feit bekend wordt dat op het witwassen van geld of de financiering van terrorisme zou kunnen wijzen;

In tegenstelling tot het eerste geval, gaat het hier niet om de uitvoering van één bepaalde verrichting, maar eerder over een geheel van verrichtingen. Zo zou het kunnen gaan om een geheel van verrichtingen die, afzonderlijk bekeken, geen argwaan hebben gewekt, maar waarvan a posteriori blijkt dat zij verband zouden kunnen houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme.

- wanneer bij de verrichtingen personen betrokken zijn die wonen of gevestigd zijn in landen of gebieden die worden gekwalificeerd als landen en gebieden die niet meewerken aan de witwasbestrijding. Momenteel is het Koninklijk Besluit dat deze landen en gebieden moet aanwijzen, er nog niet. Desalniettemin maakt het feit dat een persoon woont in een land of gebied dat als niet-coöperatief inzake witwasbestrijding wordt gekwalificeerd door de FAG²⁰, een criteria met een bijzonder risiconiveau uit.

¹⁹ In het geval de Verantwoordelijke Anti-witwassen verhinderd is, mag om het even welke werknemer de melding verrichten.

²⁰ Financiële Actiegroep tegen Witwassen van Geld - www.fatf-gafi.org

De aangifteformulieren zijn beschikbaar op de website van de C.F.I. (www.ctif-cfi.be).

Cel voor Financiële Informatieverwerking (C.F.I.)
Gulden Vlieslaan 55 bus 1
1060 Brussel
Tel. : 02/533.72.11 - Fax : 02/533.72.00
E-mail: ctif-cfi@brutele.be

1.3.4.2. Verzoeken van de C.F.I. om informatie

Wanneer de C.F.I. om informatie verzoekt, dient de Verantwoordelijke Anti-witwassen deze binnen de vooropgestelde termijn te verstrekken.

1.3.4.3. Verbod om de cliënt of derden in te lichten

Het is absoluut noodzakelijk dat meldingen van verdachte verrichtingen geheim worden gehouden, teneinde:

- enerzijds de daders van verrichtingen die verband houden met het witwassen van geld of terrorismefinanciering te kunnen aanhouden en om hun bezittingen in beslag te kunnen laten nemen door de gerechtelijke autoriteiten; en
- anderzijds de reputatie van de betrokkenen onaangetaast te laten zolang er geen strafrechtelijke sancties zijn uitgesproken door de gerechtelijke autoriteiten.

In afwijking van dit verbod is het toegelaten een andere financiële instelling in te lichten over het feit dat een door een cliënt uitgevoerde verrichting aanleiding heeft gegeven tot de melding van een vermoeden aan de C.F.I., wanneer deze informatie gericht is aan een onderneming die bij dezelfde verrichting met dezelfde cliënt betrokken is, of aan een onderneming die tot dezelfde groep behoort als de onderneming die de informatie verstrekt. Het verbod geldt bijvoorbeeld niet tussen een verzekeringstussenpersoon en een verzekeringsonderneming.

1.3.4.5. Opvolging van meldingen

Na het ontvangen van de informatie bevestigt de C.F.I. hiervan de ontvangst.

Indien door de ernst of de hoogdringendheid van de zaak de C.F.I. het noodzakelijk acht, kan zij zich verzetten tegen de uitvoering van de verrichting vóór afloop van de meegedeelde uitvoeringstermijn. In dat geval meldt de C.F.I. dit onmiddellijk per fax, of bij gebrek hieraan, op elke andere geschreven wijze.

Dit verzet belet de uitvoering van de verrichting gedurende een maximale duur van vijf (5) werkdagen te rekenen vanaf de melding door de C.F.I. van haar verzet.

Indien de C.F.I. van oordeel is dat de termijn van vijf (5) werkdagen moet worden verlengd, meldt zij dit onverwijld aan de Procureur des Konings of aan de federale Procureur die de nodige beslissingen neemt.

1.3.5. Gegevensbewaring

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen bewaren, op welke informatiedrager ook, gedurende ten minste vijf (5) jaar na beëindiging van de zakelijke relaties:

- de identificatiegegevens van de verzekeringnemers, en, in voorkomend geval van zijn eventuele lasthebbers en uiteindelijke begunstigen;
- een afschrift van de bewijsstukken op grond waarvan de identificatieverificatie van deze personen is verricht;
- de schriftelijke verslagen over atypische verrichtingen en verdachte feiten die aan de Verantwoordelijke Anti-witwassen (zie hierna) worden overgelegd;
- de analyses van die verrichtingen en feiten door de Verantwoordelijke Anti-witwassen; en op
- de beslissingen die hij op grond daarvan heeft genomen.

Voor de documenten in verband met verzekeringsverrichtingen (bijvoorbeeld verzekeringsvoorstel, uitbetalingskwitantie, bijvoegsel bij het contract,...) bedraagt de termijn eveneens vijf (5) jaar, maar gaat hij pas in vanaf de uitvoering van de verrichtingen. Het is aanbevolen om ook deze stukken gedurende vijf (5) jaar vanaf het einde van het contract te bewaren.

De documenten worden bewaard op papier of op een elektronische drager.

1.3.6. Organisatie en interne controle

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen wijzen één of meerdere Verantwoordelijken Anti-witwassen aan, die onder meer belast zijn met:

- het uitwerken van passende interne maatregelen en controleprocedures teneinde toe te zien op de naleving van de Anti-witwaswet;
- het uitwerken van procedures voor communicatie en informatiecentralisatie teneinde verrichtingen die verband houden met witwassen van geld of financiering van terrorisme te voorkomen, op te sporen en te verhinderen;
- het onderzoeken van de schriftelijke verslagen, die hem door de opsteller ervan onverwijld worden overgemaakt, teneinde te bepalen of verrichtingen of feiten moeten ter kennis worden gebracht van de C.F.I.;
- het optreden als bevoorrechte contactpersoon voor de FSMA (verzekeringstussenpersoon) of van de Nationale Bank van België (verzekeringsonderneming), en de C.F.I..

De Verantwoordelijke Anti-witwassen dient:

- te worden aangewezen door het orgaan van de onderneming dat belast is met de effectieve leiding, nadat deze laatste zich ervan vergewist heeft dat die persoon de passende professionele betrouwbaarheid bezit die nodig is om de functie integer te kunnen vervullen;

- te beschikken over de vereiste beroepservaring en de nodige kennis inzake de Anti-witwaswet;
- zich in de onderneming te bevinden op het gepaste hiërarchische niveau en er over de nodige bevoegdheden te beschikken;
- voldoende beschikbaar te zijn om de functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen;
- bevoegd te zijn om op eigen initiatief alle ter zake nodige of nuttige maatregelen voor te stellen aan de effectieve leiding van de onderneming, inclusief de vrijmaking van de nodige middelen;
- minstens één maal per jaar een activiteitenverslag op te stellen dat hij overmaakt aan het orgaan dat belast is met de effectieve leiding van de onderneming.

Dit verslag moet toelaten om zich een oordeel te vormen over de omvang van de opgespoorde pogingen tot witwassen van geld of financiering van terrorisme, over het passende karakter van de uitgewerkte administratieve organisatie en interne controle en over de medewerking van de diensten van de onderneming aan de voorkoming.

De vijf (5) recentste jaarverslagen moeten ter beschikking gehouden worden van de FSMA (verzekeringstussenpersoon) of van de Nationale Bank van België (verzekeringsonderneming) en hun onverwijld overgemaakt worden, als zij daarom verzoeken.

1.3.7. Kwaliteit, opleiding en sensibilisering van het personeel

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen dienen tevens de personeelsleden en de personen die hen vertegenwoordigen in de hoedanigheid van zelfstandige op te leiden en te sensibiliseren over de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme:

- die door de taken die zij verrichten voor de cliënten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen geconfronteerd te worden met pogingen tot witwassen van geld of financiering van terrorisme, of
- van wie de taken erin bestaan procedures uit te werken of computer- dan wel andere toepassingen te ontwikkelen die worden gebruikt bij activiteiten die gevoelig zijn voor dit risico.

De opleiding en sensibilisering van en de geregelde informatieverstrekking zijn er inzonderheid op gericht:

- hen te helpen de vereiste kennis te verwerven en de nodige kritische reflex te ontwikkelen om atypische verrichtingen op te sporen;
- hen te helpen de nodige kennis van de procedures te verwerven om op passende wijze te reageren wanneer zij met dergelijke verrichtingen worden geconfronteerd;
- de problematiek met betrekking tot de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme op passende wijze te integreren in de procedures en de toepassingen die worden ontwikkeld om te worden toegepast op de risicogevoelige activiteiten.

Tijdens de opleiding dient bijzondere aandacht besteed te worden aan:

- de Belgische wettelijke en reglementaire verplichtingen die de instelling moet nakomen, gezien in hun internationale context;
- de binnen de instelling uitgewerkte organisatie en procedures met betrekking tot de voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
- de studie van het fenomeen van witwassen van geld en terrorismefinanciering in de praktijk (typologieën, risicofactoren, enz.).

Bij de aanwerving en aanstelling van werknemers of bij de aanwijzing van onafhankelijke vertegenwoordigers dienen de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen procedures in te voeren om na te gaan of deze personen blijken te geven van passende betrouwbaarheid in functie van de risico's die gepaard gaan met de uit te voeren opdrachten en functies.

1.3.8. Sancties

Voor het geval van niet-naleving van de verplichtingen door de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen zijn door de Anti-witwaswet sancties voorzien.

2. Taakverdeling

Rekening houdend met de respectieve en complementaire rollen van de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen, hebben Feprabel, FVF, BVVM en Assuralia een taakverdelingsschema²¹ uitgewerkt, dat aan de FSMA en de Nationale Bank van België werd overgemaakt (beschikbaar op www.brocom.be).

Belangrijk: de verdeling van de taken heeft geen enkele invloed op de verantwoordelijkheid van elke betrokkene: zowel de verzekeringsonderneming als de verzekeringstussenpersoon blijft volledig verantwoordelijk voor de naleving van de wettelijke en reglementaire verplichtingen.

Opgelet: de taakverdeling is slechts geldig voor de Belgische verzekeringsondernemingen die lid zijn van Assuralia.

2.1. Taken van de verzekeringstussenpersoon

2.1.1. Vóór het sluiten van het Levensverzekeringscontract

2.1.1.1. Identificatie en identiteitsverificatie

Voor elke nieuwe zaak bezorgt de verzekeringstussenpersoon aan de verzekeringsonderneming op papier of elektronische drager:

- het verzekeringsvoorstel of een ander gelijkwaardig onderschrijvingsformulier;
- een dubbelzijdige kopie van de hieronder vermelde identiteitsdocumenten.

Ter herinnering, voorziet de Anti-witwaswet een vrijstelling van de identificatieverplichting voor onder meer:

- pensioenverzekeringsovereenkomsten mits deze overeenkomsten geen afkoopclausule omvatten en niet als waarborg kunnen worden gebruikt;
- een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen (bijvoorbeeld: aanvullende pensioenverzekeringen voor werknemers die onder de 2e pijler ressorteren).

Zodra er vermoedens van witwassen van geld of terrorismefinanciering rijzen, kunnen die vrijstellingen niet worden ingeroepen. Als die vermoedens rijzen na het aanknopen van de zakenrelatie met toepassing van een vrijstelling van de identificatieverplichting, dienen zo snel mogelijk alle nodige maatregelen genomen te worden om de betrokken verzekeringnemer, zijn eventuele lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n) alsnog te identificeren en hun identiteit te verifiëren.

²¹ Bij een face-to-face contact met de cliënt en in geval van het respecteren van de verplichtingen voortvloeiend uit het taakverdelingsschema, treedt de verzekeringstussenpersoon op als derde zaakaanbrenger voor de verplichtingen inzake de identificatie en identificatieverificatie van de verzekeringnemer, zijn eventuele lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n), en voor de verplichting om de identificatiegegevens van deze personen, zo nodig, te actualiseren. Het beroep op een derde zaakaanbrenger heeft geen invloed op de verantwoordelijkheid van de verzekeringstussenpersoon en de verzekeringsonderneming, hun opgelegd door de Anti-witwaswet.

Welke verplichtingen bij het gebruik van een elektronische identiteitskaart?

De correcte verificatie van de identiteitsgegevens op basis van de microprocessoren op de Belgische elektronische identiteitskaart vereist dat tegelijkertijd elektronisch wordt geverifieerd of de gegevens op de chip elektronisch zijn ondertekend door het Rijksregister. In dat verband wordt aanbevolen om de desbetreffende informaticaprocedures zo te ontwerpen dat die verificatie systematisch en automatisch wordt uitgevoerd, zonder dat de aangestelde die de identificatie verricht, daarbij nog tussenbeide hoeft te komen, en zonder dat hij de mogelijkheid heeft om die verificatie te desactiveren. Om eventuele vervalsingen op te sporen, kan het overigens nuttig blijken de conformiteit te verifiëren tussen de op de chip geregistreerde gegevens en de leesbaar op de identiteitskaart vermelde gegevens. Tot slot dient te worden geverifieerd of het certificaat niet door het Rijksregister werd ingetrokken.

→ Verzekeringnemer - natuurlijke persoon

	<u>Bewijsstukken</u>
De identificatie en de controle van de identiteit hebben betrekking op de naam, de voornaam, de geboortedatum, geboorteplaats , en in de mate van het mogelijke, het adres .	
Belgische verzekeringnemer die in België verblijft	Identiteitskaart
Belgische verzekeringnemer die in het buitenland verblijft	Paspoort
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die permanent in België verblijft	Identiteitskaart of, bij ontstentenis, het paspoort of de verblijfsvergunning (of een ander gelijkwaardig document) afgeleverd door een Belgische overheid
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die tijdelijk of met een precair statuut in België verblijft	Bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of een ander document uitgereikt door de Belgische overheid, dat de identiteit van de persoon staft
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die in het buitenland verblijft	Identiteitskaart of paspoort

Opgelet: de identificatie en de identiteitsverificatie van de eventuele lasthebber(s) van een natuurlijke persoon zijn ook vereist vooraleer hij/zij gebruik maakt/maken van zijn/hun bevoegdheid waardoor hij/zij de verzekeringnemer die hij/zij vertegenwoordigen verbind(t)(en).

→ Verzekeringnemer - rechtspersoon

<p>De identificatie en de controle van de identiteit van een rechtspersoon heeft betrekking op de naam, de maatschappelijke zetel, de lijst van de bestuurders en de wettelijke of statutaire bepalingen over de vertegenwoordigingsbevoegdheden.</p>	<p><u>Bewijsstukken</u></p> <p>De documenten kunnen ofwel worden verkregen bij de verzekeringnemer zelf, ofwel via officiële bronnen zoals het Belgisch Staatsblad (http://www.staatsblad.be/) en de Kruispuntbank van Ondernemingen (http://kbopub.economie.fgov.be).</p> <p>Voor officiële publicaties (zoals bijvoorbeeld het Belgisch Staatsblad) is het voldoende om de referentie ervan te bewaren.</p> <p>Indien de documenten niet zijn opgesteld in een gebruikelijke werktal van de verzekeringsonderneming en de verzekeringstussenpersoon, moeten de documenten worden vertaald.</p>
<p>Identificatie en identiteitsverificatie van de rechtspersoon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - de laatste gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten, zoals ze zijn neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel of gepubliceerd in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad; - de geactualiseerde lijst van de bestuurders; - de bekendmaking van de benoeming van de bestuurders in het Belgisch Staatsblad of enig ander document dat hun hoedanigheid bewijst (jaarrekeningen, voor de notaris verleden authentieke akte,...); - de laatste publicatie in het Belgisch Staatsblad van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon.
<p>Identificatie en identiteitsverificatie van de natuurlijke perso(o)n(en) die de rechtspersoon vertegenwoordig(t)(en) en die het verzekeringscontract onderteken(t)(en)</p>	<p>Zie de tabel hiervoor: identificatie verzekeringnemer – natuurlijke persoon</p>

Personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan van een vennootschap en bovendien effectief optreden om deze laatste te vertegenwoordigen, dienen verder ook te worden geïdentificeerd ingevolge hun hoedanigheid van lasthebbers van de cliënt.

Opgelet: in geval van aanwezigheid van een lasthebber moeten de bevoegdheidsdelegatie en de eventuele vertaling ervan, evenals het (de) identificatiedocument(en), aan de verzekeringsonderneming worden bezorgd en worden bewaard, zowel door de verzekeringstussenpersoon als door de verzekeringsonderneming.

→ Uiteindelijke begunstigde

De verzekeringstussenpersoon identificeert de uiteindelijke begunstigde(n) en verifieert, in de mate van het mogelijke, zijn (hun) identiteit.

In aanwezigheid van een vennootschap²² wordt als uiteindelijke begunstigde begrepen:

- de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van meer dan 25% van de aandelen of stemrechten, of die dit percentage rechtstreeks of onrechtstreeks houden;
- de natuurlijke personen, zonder meer dan 25 % van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de vennootschap bezitten;
- de natuurlijke personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan van de vennootschap en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden.

Voor de identificatie en de identiteitsverificatie van deze laatsten - zie Bijlage 7.

→ Wat te doen bij een structuur zonder rechtspersoonlijkheid?

De bedoelde structuren zijn: trusts, fiducieën, feitelijke verenigingen en vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid zoals de stille vennootschap, de tijdelijke vennootschap en de maatschap.

In deze gevallen is een bijzondere waakzaamheid op zijn plaats. De verzekeringstussenpersoon zal contact opnemen met de betrokken verzekeringsonderneming.

Telkens wanneer de verzekeringsonderneming en/of de verzekeringstussenpersoon, ondanks hun inspanningen, in de onmogelijkheid zijn om de verzekeringnemer of zijn eventuele lasthebber(s) te identificeren, of hun identiteit te verifiëren, of indien de uiteindelijke begunstigde niet geïdentificeerd kan worden, zullen zij de zaak weigeren en er voor zorgen dat de feiten gemeld worden aan de C.F.I.. Het feit dat de identiteit van een uiteindelijke begunstigde niet geverifieerd kan worden, kan een knipperlicht zijn.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

²² In geval van een rechtspersoon, andere dan een vennootschap zijn er voor het bepalen van de uiteindelijke begunstigten specifieke regels voorzien door de Anti-witwaswet. Voor meer details, zie Bijlage 7.

→ Bijkomende maatregelen bij een non-face-to-face contact

Ingeval de verzekeringsonderneming en/of de verzekeringstussenpersoon zich er niet visueel van kan vergewissen dat de te identificeren persoon wel degelijk de houder van de identiteitskaart of een ander bewijskrachtig identificatiedocument is, zijn er bijkomende specifieke maatregelen noodzakelijk.

Naar gelang van de omstandigheden van het dossier gaat het onder meer om één van de volgende maatregelen:

- de beschikbare informatie wordt getoetst aan de informatie van een betrouwbare, van de verzekeringnemer onafhankelijke bron;
- het opvragen van een ander bewijsstuk; Deze maatregel is in elk geval vereist indien de identiteit werd gecontroleerd aan de hand van een **kopie van een bewijsstuk**²³;
- de verplichting om de gegevens over de te identificeren persoon aan te vullen aan de hand van de **vragenlijst voor het bijkomend onderzoek**;
- de invoering van een procedure voor een *face to face*-identificatie achteraf;
- de verzending van briefwisseling op naam op het adres van de te identificeren persoon;
- de verplichting om een eerste betaling te verrichten via een bankinstelling die bij voorkeur in België gelegen is, of, indien dit niet mogelijk is, in een land van de Europese Economische Ruimte.

Indien de verzekeringsonderneming en/of de verzekeringstussenpersoon vermoedt dat de te identificeren persoon voor identificatie op afstand kiest om zijn ware identiteit gemakkelijker te verhullen, mag de zakenrelatie niet worden aangaan of in stand gehouden. Het contract moet geweigerd of opgezegd worden.

Bovendien moet een schriftelijk verslag overgemaakt worden aan de witwasverantwoordelijke met het oog op een melding aan de CFI.

2.1.1.2. Aandacht besteden aan de knipperlichten en indicatoren²⁴ (cliëntacceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

Waakzaamheid begint reeds vóór de onderschrijving van het contract. De aanvaarding van een nieuwe cliënt moet worden voorafgegaan door een correcte evaluatie van zijn risicoprofiel.

In de praktijk zal de verzekeringstussenpersoon aandacht besteden aan de knipperlichten en de indicatoren die zijn vermeld in Bijlage 6.

²³ Zoals het paspoort (voor personen die in het buitenland verblijven), een gekwalificeerd certificaat, ...

²⁴ Onder "indicatoren" worden begrepen de vermoedens dat een feit of een verrichting verband kan houden met witwassen van geld afkomstig uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanisme of procédés van internationale omvang worden aangewend, en de indicatoren vastgelegd door het Koninklijk Besluit van 3 juli 2007 en opgenomen in Bijlage 6.

De Bijlage 6 bestaat uit twee tabellen:

1. Tabel van de knipperlichten

De Levensverzekeringsproducten zijn ingedeeld op basis van de categorieën “zwak risico”, “gematigd risico” en “gevoelig risico”. In het **eerste deel** van de tabel worden voorbeelden gegeven van Levensverzekeringsproducten die overeenstemmen met de verschillende risicocategorieën. In het **tweede deel** van de tabel worden, voor elke risicocategorie, de knipperlichten vermeld die verband houden met het profiel van de cliënt (cliëntacceptatiebeleid) en in het **laatste deel** de knipperlichten die van toepassing zijn in het kader van de constante waakzaamheid.

De verzekeringstussenpersoon die kennis heeft van de aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten zal, in functie van het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”), overgaan tot:

- hetzij de weigering van de zaak. In dat geval zal hij onverwijld de verzekeringsonderneming inlichten indien een relatie reeds werd aangegaan;
- hetzij een bijkomend onderzoek, door de vragenlijst “natuurlijke persoon” (Bijlage 2) of “rechtspersoon” (Bijlage 3) in te vullen. De verzekeringstussenpersoon zal de ingevulde vragenlijst overmaken aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, alsmede aan de verzekeringsonderneming, wanneer met deze laatste reeds een relatie werd aangegaan. Deze laatste zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I..
 - Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
 - Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over de onderschrijving van het contract, indien reeds een relatie werd aangegaan met de verzekeringsonderneming.

Elke beslissing om het contract uit te voeren, ondanks de niet-gerechtvaardigde aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten, moet worden gemotiveerd en in het dossier worden bewaard.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

Opgelet:

- Politiek prominente personen

De verzekeringsvoorstellen betreffende de producten met een gevoelig risico bevatten in principe:

- hetzij de definitie van politiek prominente personen in de zin van de Anti-witwaswet (zie Bijlage 5);

- hetzij een reeks vragen (voorbeelden – zie Bijlage 5), geïnspireerd op deze definitie, om aldus te ontdekken of de verzekeringnemer een politiek prominent persoon is. Indien de verzekeringnemer door zijn handtekening erkent onder de definitie te vallen of positief antwoordt op één van deze vragen, zal de verzekeringstussenpersoon ook de vragenlijst “natuurlijke persoon” (Bijlage 2) of “rechtspersoon” (Bijlage 3) invullen en deze overmaken aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, alsmede aan de verzekeringsonderneming, wanneer reeds een relatie met deze laatste werd aangegaan.

De verzekeringsonderneming kan echter van deze methode afwijken, op voorwaarde dat zulke afwijking geen afbreuk doet aan een efficiënte opsporing door deze laatste van de politiek prominente personen. In dat geval zal verzekeringsonderneming de verzekeringstussenpersoon informeren van de procedure die zij ingesteld heeft voor de opsporing van deze personen.

- Bewijs van de herkomst van de fondsen

Bij producten met een gevoelig risico (zie Tabel van de knipperlichten en indicatoren - Bijlage 6) waar een knipperlicht werd gedetecteerd en waar na een ingevulde vragenlijst nog steeds twijfels over de herkomst van de fondsen bestaan, wordt door de verzekeringssector aanbevolen om een bewijs van de herkomst van de fondsen op te vragen zodra de initiële premie, gestort via de verzekeringstussenpersoon hoger is dan 250.000 euro.

2. Tabel van de indicatoren

In aanwezigheid van één of meerdere indicatoren:

- wanneer een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon wacht vervolgens de instructies af van deze laatste;
- wanneer er onzekerheid bestaat over de aanwezigheid van een indicator, dient er een bijkomend onderzoek te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon vult hiertoe de vragenlijst “natuurlijke persoon” (Bijlage 2) of “rechtspersoon” (Bijlage 3) in en maakt de ingevulde vragenlijst over aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, alsmede aan de verzekeringsonderneming, wanneer met deze laatste reeds een relatie werd aangegaan. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I.. Indien naar aanleiding van het bijkomend onderzoek een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I. te gebeuren.
 - Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
 - Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over de onderschrijving van het contract, indien reeds een relatie werd aangegaan met de verzekeringsonderneming.

Elke beslissing om het contract uit te voeren, ondanks de niet-gerechtvaardigde aanwezigheid van één of meerdere indicatoren, moet worden gemotiveerd en in het dossier worden bewaard.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

Opgelet: Bewijs van de herkomst van de fondsen

Bij producten met een gevoelig risico (zie Tabel van de knipperlichten en indicatoren - Bijlage 6) waar een indicator werd gedetecteerd en waar na een ingevulde vragenlijst nog steeds twijfels over de herkomst van de fondsen bestaan, wordt door de verzekeringssector aanbevolen om een bewijs van de herkomst van de fondsen op te vragen zodra de initiële premie, gestort via de verzekeringstussenpersoon hoger is dan 250.000 euro.

2.1.1.3. Bewaring van de gegevens

Zie hierboven - punt 1.3.5.

2.1.2. In de loop van het beheer van het contract

2.1.2.1. Bijwerking van de gegevens

Indien de verzekeringnemer zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, werkt deze laatste de identificatiegegevens bij van de verzekeringnemer, de eventuele lasthebber(s) en de uiteindelijke begunstigde(n), alsook van andere informatie met betrekking tot het profiel van de verzekeringnemer:

- **bij elk contractevenement**, namelijk: de eindvervaldatum (vereffening of overlijden), elke onmiddellijke significante afkoop, elke significante afkoop op een ongebruikelijk of "niet-gepland" tijdstip, elk significant voorschot of iedere significante wijziging van het contract. Een gewone storting is geen evenement; een storting die het doel van het contract overstijgt of niet strookt met het profiel van de verzekeringnemer is een evenement. Een herbelegging bij dezelfde verzekeraar of binnen dezelfde groep is geen evenement;
- **bij elk nieuw contract**;
- **of als het nodig blijkt** (aanwijzing dat de gegevens niet meer actueel zijn, onjuist zijn of vals zijn, of wanneer men twijfelt of de aanvankelijk geïdentificeerde persoon dezelfde is als die welke de verrichting wil uitvoeren).

De nieuwe identificatiegegevens moeten worden gecontroleerd aan de hand van een gepast bewijsstuk zoals in het geval van een oorspronkelijke identificatie.

De verzekeringstussenpersoon brengt de verzekeringsonderneming ervan op de hoogte, bezorgt haar de vereiste documenten (zie hierna) en houdt een kopie bij voor eigen rekening.

Indien de gegevens worden bijgewerkt door de verzekeringsonderneming (met name in het geval dat de verzekeringnemer rechtstreeks contact opneemt met de verzekeringsonderneming), dient deze laatste de verzekeringstussenpersoon te informeren.

Er moet waakzaamheid aan de dag worden gelegd voor alle wijzigingen die aan de verzekeringstussenpersoon worden meegedeeld. Mogen onder meer nooit a priori als onbeduidend worden beschouwd:

- een adresverandering;
- een verandering van verzekeringnemer of begunstigde van het contract;
- een wijziging van het statuut van de rechtspersoon die het contract afsluit of die begunstigde van het contract is;
- een significante wijziging in het aandeelhouderschap, behalve indien het een beursgenoteerde onderneming betreft, of van de bevoegdheidsdelegatie, binnen de rechtspersoon.

Wanneer er een onmogelijkheid is om de gegevens te actualiseren, kan de zakelijke relatie met de cliënt niet in stand gehouden worden. In dat geval moet uitgemaakt worden of een melding aan de C.F.I. zich opdringt.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2.1.2.2. Aandacht besteden aan de knipperlichten en de indicatoren (cliëntacceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

Na de onderschrijving en tijdens de hele duur van het contract is het ook belangrijk om waakzaam te blijven ten aanzien van elke verrichting die kan worden beschouwd als bijzonder vatbaar voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme.

1. Tabel van de knipperlichten

Tijdens het beheer van het contract zal de verzekeringstussenpersoon die kennis heeft van de aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten opgenomen in Bijlage 6, ongeacht het betrokken knipperlicht ("weigering" of "bijkomend onderzoek"):

- de cliënt informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder de cliënt te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de ingevulde vragenlijst "natuurlijke persoon" (Bijlage 2) of "rechtspersoon" (Bijlage 3) overmaken, zowel aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen als aan de verzekeringsonderneming. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I..
 - Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
 - Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over de onderschrijving van het contract.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2. Tabel van de indicatoren

Tijdens het beheer van het contract:

- wanneer een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon wacht vervolgens de instructies af van deze laatste.
- wanneer er onzekerheid bestaat over de aanwezigheid van een indicator, dient er een bijkomend onderzoek te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon vult hiertoe de vragenlijst “natuurlijke persoon” (Bijlage 2) of “rechtspersoon” (Bijlage 3) in en maakt de ingevulde vragenlijst over aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, alsmede aan de verzekeringsonderneming. Deze laatste zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I.. Indien naar aanleiding van het bijkomend onderzoek een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I. te gebeuren.
 - Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
 - Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over het behoud van het contract.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2.1.2.3. Bewaring van de gegevens

Zie hierboven - punt 1.3.5.

2.1.3. Vóór de uitbetaling van de prestatie

2.1.3.1. Identificeren en identiteitsverificatie van de uiteindelijke begunstigde(n)

Als de persoon aan wie de prestatie wordt uitgekeerd zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, zal deze laatste overgaan tot identificatie en, in de mate van het mogelijke, tot de identiteitsverificatie, ongeacht het moment van uitbetaling (geheel of gedeeltelijke afkoop²⁵, voorschot, of uitbetaling op einddatum).

→ Indien het gaat om een natuurlijke persoon, gaat de verzekeringstussenpersoon over tot de identificatie en identiteitsverificatie van deze laatste.

Zie hiervoor – identificatie van een verzekeringnemer - natuurlijke persoon.

²⁵ In geval van vervroegde afkoop moet de verzekeringnemer worden beschouwd als de uiteindelijke begunstigde.

→ Indien het gaat om een rechtspersoon, gaat de verzekeringstussenpersoon over tot de identificatie en identiteitsverificatie van deze laatste.

Zie hiervoor – identificatie van een verzekeringnemer -rechtspersoon.

De verzekeringstussenpersoon identificeert eveneens, met behulp van Bijlage 7, volgende personen en verifieert in de mate van het mogelijke hun identiteit:

- de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van meer dan 25% van de aandelen of stemrechten van de verzekeringnemer-rechtspersoon, of die dit percentage rechtstreeks of onrechtstreeks houden;
- de natuurlijke personen, zonder meer dan 25% van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de verzekeringnemer-rechtspersoon bezitten;
- de natuurlijke personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan van de verzekeringnemer-rechtspersoon en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden.

De verzekeringstussenpersoon bezorgt de identificatiegegevens en een kopie van de bewijsstukken aan de verzekeringsonderneming.²⁶

Telkens wanneer de verzekeringsonderneming en/of de verzekeringstussenpersoon, ondanks hun inspanningen, in de onmogelijkheid zijn om de uiteindelijke begunstigde te identificeren, zullen zij de uitbetaling van de prestatie weigeren en er voor zorgen dat de feiten gemeld worden aan de C.F.I.. Het feit dat de identiteit van een uiteindelijke begunstigde niet geverifieerd kan worden, kan een knipperlicht zijn.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2.1.3.2. Aandacht besteden aan de knipperlichten en de indicatoren (cliëntacceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

1. Tabel van de knipperlichten

Als de persoon aan wie de prestatie wordt uitgekeerd zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, ongeacht het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”), zal de verzekeringstussenpersoon:

- deze persoon informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder hem te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de ingevulde vragenlijst opgenomen in Bijlage 4 overmaken, zowel aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, als aan de verzekeringsonderneming. Deze laatste zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I..

²⁶ Wanneer de uiteindelijke begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst zich rechtstreeks tot de verzekeringsonderneming richt, gaat deze laatste zelf over tot de identificatie en identificatieverificatie van die uiteindelijke begunstigde.

- Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
- Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over de uitbetaling van de prestatie.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2. Tabel van de indicatoren

Als de persoon aan wie de prestatie wordt uitgekeerd zich richt tot de verzekeringstussenpersoon:

- wanneer een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I. te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon wacht vervolgens de instructies af van de C.F.I.
- wanneer er onzekerheid bestaat over de aanwezigheid van een indicator, dient er een bijkomend onderzoek te gebeuren. De verzekeringstussenpersoon vult hiertoe de vragenlijst opgenomen in Bijlage 4 in en maakt de ingevulde vragenlijst over aan zijn Verantwoordelijke Anti-witwassen, alsmede aan de verzekeringsonderneming. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I.. Indien naar aanleiding van het bijkomend onderzoek een indicator duidelijk vastgesteld wordt, dient een melding aan de C.F.I. te gebeuren.
 - Indien een melding aan de C.F.I. werd gedaan, dienen de instructies van deze laatste afgewacht te worden.
 - Indien geen melding aan de C.F.I. werd gedaan, overlegt de verzekeringstussenpersoon met de verzekeringsonderneming over de uitbetaling van de prestatie.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de cliënt of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

2.1.3.3. Bewaring van de gegevens

Zie hierboven - punt 1.3.5.

2.2. Taken van de verzekeringsonderneming

De taken van de verzekeringsonderneming bestaan hoofdzakelijk uit:

1. in het kader van de verplichting tot identificatie en controle van de identiteit:

- nagaan of de identificatie en de controle van de identiteit van de verzekeringnemer, alsmede van zijn eventuele lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n) juist werden uitgevoerd en, zo nodig, overgaan tot de nodige aanvullingen en zelfs tot de controle van een nieuwe identificatie, uitgevoerd in samenwerking met de verzekeringstussenpersoon;
- als de persoon aan wie de prestatie wordt uitgekeerd zich richt tot de verzekeringsonderneming, zal deze laatste overgaan tot identificatie en identiteitsverificatie van de uiteindelijke begunstigde(n). De verzekeringsonderneming zal de verzekeringstussenpersoon hierover informeren;
- het bewaren van het identificatiedossier.

2. in het kader van de verplichtingen met betrekking tot het cliëntacceptatiebeleid en de waakzaamheidsplicht:

- de taak om de coherentie te verifiëren tussen de verrichting en het profiel van de verzekeringnemer;
- de invoering van een geautomatiseerd toezichtstelsel om atypische verrichtingen op te sporen (tweedelijns toezicht);
- beslissing over de onderschrijving van het contract, het behoud ervan en de uitbetaling van de prestatie;
- analyse van de opportuniteit om een verklaring te doen bij de C.F.I.;
- de actualisering van de identificatiegegevens:
 - (1) bij elk evenement van het contract;
 - (2) in geval van een nieuw contract;
 - (3) of wanneer het noodzakelijk blijkt (aanwijzing dat de identificatiegegevens niet meer actueel zijn, onjuist zijn of vals zijn, of wanneer men twijfelt of de aanvankelijk geïdentificeerde persoon dezelfde is als die welke de verrichting wil uitvoeren);

in de mate dat de verzekeringnemer zich rechtstreeks richt tot de verzekeringsonderneming. In geval van wijziging zal zij de verzekeringstussenpersoon informeren en een kopie van het nieuwe bewijsstuk nemen en bewaren.

Opgelet: de verzekeringsonderneming is alert voor overschrijdingen van premiedrempels (zie Tabel van de knipperlichten en indicatoren - Bijlage 6 en bewijs van de herkomst van de fondsen) in de loop van het contract en op klantniveau.

De verzekeringsonderneming en de verzekeringstussenpersoon hebben beiden de verplichting om elke aanwijzing dat een feit en ieder vermoeden dat een verrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme te melden aan de C.F.I..

De Anti-witwaswet verbiedt de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen om de betrokken cliënt of derden op de hoogte te brengen van het feit dat er informatie aan de C.F.I. is meegedeeld. Niettemin kan de verzekeringstussenpersoon, in het kader van de verdeling van de taken, door de verzekeringsonderneming niet langer worden beschouwd als een derde en vice versa.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming zal iedere partij de andere hierover onverwijld informeren.

Bijlagen bij hoofdstuk 2:

- Bijlage 1 - Taakverdelingsschema tussen de verzekeringstussenpersonen en de verzekeringsondernemingen
- Bijlage 2 - Vragenlijst witwassen van geld voor natuurlijke personen
- Bijlage 3 - Vragenlijst witwassen van geld voor rechtspersonen
- Bijlage 4 - Vragenlijst witwassen van geld bij de prestatie
- Bijlage 5 - Vragen betrekking hebbend op de opsporing van de politiek prominente personen zoals opgenomen in de verzekeringsvoorstellen – producten met gevoelig risico
- Bijlage 6 - Tabel van de knipperlichten en indicatoren
- Bijlage 7 - Verklaring uiteindelijke begunstigde(n)

Deze Bijlagen zijn tevens terug te vinden op www.brocom.be.

Hoofdstuk 3 - Bijzondere mechanismen

De Nationale Bank van België²⁷ moet bij het gerecht aangifte van de bijzondere mechanismen die door een onderneming die onder haar toezicht staat, zijn opgezet met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen, wanneer zij er kennis van heeft dat deze bijzondere mechanismen voor de onderneming zelf als dader, mededader of medeplichtige, een onder het strafrecht vallend fiscaal misdrijf vormen dat strafrechtelijk kan bestraft worden.

De goede werking van een verzekeringsonderneming steunt grotendeels op het vertrouwen van het publiek in haar integriteit en goede reputatie. Haar fiscaal gedrag maakt hierbij een belangrijk element uit, wat tot uiting komt in de manier waarop ze bijzondere mechanismen bestrijdt die als doel of gevolg hebben fiscale fraude te bevorderen. Daarom legt de Mededeling D.207 van 30 november 2001 betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen (beschikbaar op www.bnb.be), aan de verzekeringsondernemingen een preventiebeleid op dat de uitbouw van “bijzondere mechanismen” moet verhinderen.

Van hun kant zullen de verzekeringstussenpersonen samenwerken met de verzekeringsondernemingen teneinde hen toe te laten hun verplichtingen na te komen.

1. Wat houdt het begrip “bijzonder mechanisme” in?

Als bijzonder mechanisme moet worden beschouwd elk door een verzekeringsonderneming opgezet procédé dat afwijkt van de normale verzekeringspraktijk, met als doel of gevolg fiscale fraude door derden (meestal het cliënteel) mogelijk te maken of te bevorderen.

Het hoeft hierbij niet om herhaalde verrichtingen te gaan. Het is ook niet zo dat het mechanisme op zich een fiscale inbreuk moet uitmaken. Het volstaat bijvoorbeeld dat de verzekeringsonderneming op de hoogte is van het feit dat door haar optreden (of door dat van haar gemandateerde) de belastingadministratie kan worden misleid over de fiscale toestand van de derde.

²⁷ Dezelfde verplichting geldt voor de FSMA.

2. Voorbeelden van bijzondere mechanismen:

Voor alle duidelijkheid heeft de Mededeling D.207 het begrip "bijzonder mechanisme" toegelicht met enkele concrete voorbeelden van verboden verrichtingen.

Het spreekt voor zich dat deze lijst niet exhaustief is en dat elke andere handeling, montage of advies, die in alle fiscale materies fiscale fraude door cliënten kan aanmoedigen, verboden is.

(1) - Elke dienstverlening of advies aan Belgische inwoners om vanuit België buitenlandse roerende inkomsten te innen zonder voorheffing

Wanneer men overgaat tot uitbetaling aan Belgische inwoners van roerende inkomsten uit verzekerings- of kapitalisatieverrichtingen die worden gecommmercialiseerd door een buitenlandse onderneming die behoort tot de groep (of waarmee een contractuele of feitelijke samenwerking bestaat), wordt ervan uitgegaan dat de betalende instelling of agent weet dat de Belgische fiscale wetgeving moet worden toegepast en dat de roerende voorheffing mogelijks moet worden ingehouden. Indien de roerende voorheffing niet verschuldigd is, moet hij de cliënt wijzen op diens verplichting deze inkomsten te vermelden in zijn belastingsaangifte.

- **In de praktijk:**

De uitbetaling in België van roerende inkomsten uit producten gecommmercialiseerd door buitenlandse ondernemingen die deel uitmaken van eenzelfde groep, is onderworpen aan de regels inzake inhouding van de roerende voorheffing.

Overigens geeft de uitbetaling in België van roerende inkomsten uit verzekeringsproducten aan niet-ingezetenen systematisch aanleiding tot het inhouden van de roerende voorheffing. In voorkomende geval kan de niet-ingezeten cliënt deze voorheffing volledig of gedeeltelijk recupereren door middel van het formulier 276.Int of ze verrekenen met de lokale belastingen verschuldigd in de Staat waarin hij verblijft.

(2) - Het niet-vermelden van de waarborgen in de kredietakte

De Mededeling D.207 wijst op de praktijk waarbij een verzekeringsonderneming geen precieze melding maakt van alle waarborgen waarmee rekening gehouden werd voor het toekennen of verhogen van een krediet, in het document waarin zij haar beslissing kenbaar maakt (identiteit van de persoon die de waarborg verleent, bedrag van de waarborg, aard ervan). De opsomming van de waarborgen mag evenwel vervangen worden door een verwijzing naar andere documenten waarin deze zijn vermeld.

(3) - Antidateren van verzekeringscontracten

Een document antidateren wordt beschouwd als een bijzonder mechanisme.

- (4) - Het niet-uitsplitsen van de premies op het vervaldagbericht volgens de onderschreven waarborgen (hoofdverzekering - aanvullende verzekeringen)

Het niet-uitsplitsen van premies op het vervaldagbericht die in een polis Leven individueel slechts gedeeltelijk aanleiding geven tot belastingvermindering (bijvoorbeeld de premies voor de aanvullende dekkingen invaliditeit en ongeval) maakt het mogelijk om onterecht een belastingvermindering te genieten.

- (5) - De aanpassing van Levensverzekeringscontracten, waarvoor eerder een fiscaal attest werd uitgereikt, zonder de belastingadministratie een kopie van het polisbijvoegsel te bezorgen

De verzekeringsonderneming geeft diverse attesten uit (van conformiteit, van betaalde premie,...) voor Levensverzekeringscontracten die beheerd worden in een bijzonder fiscaal kader (langetermijnsparen, pensioensparen, bedrijfsleidersverzekeringen, groepsverzekeringen).

- **In de praktijk:**

De verzekeringsonderneming levert elk jaar rechtstreeks aan de verzekeringnemer van een contract pensioensparen een fiche 281.60 af (attest van betaalde premie en bevestiging van het vervullen van de voorwaarden) die deze laatste bij zijn belastingaangifte moet voegen. In het kader van de klassieke fiscale vrijstelling bezorgt de verzekeringsonderneming aan de verzekeringnemer het conformiteitsattest en het betalingsattest, die deze laatste bij de belastingaangifte voegt van het jaar waarin hij voor de eerste keer de belastingvermindering vraagt. Bovendien verbindt de verzekeringsonderneming zich ertoe de Belastingadministratie door middel van een kopie van het bijvoegsel in kennis te stellen van de veranderingen die later aan het contract worden aangebracht.

- (6) - het afleveren van attesten voor individuele stortingen buiten het groepsverzekeringsreglement, waarbij men ze laat voorkomen als gedaan uit hoofde van dit reglement

- (7) - De uitbetaling van een bedrijfsleidersverzekeringscontract zonder de fiche 281.00 op te stellen, wanneer de bedrijfsleider zelf begunstigde is geworden

Een verzekeringsprestatie of afkoopwaarde uitbetalen tot uitvoering van een bedrijfsleidersverzekeringscontract, terwijl de bedrijfsleider zelf directe begunstigde is geworden, en dit zonder de informatiefiche 281.00 op te stellen, stelt deze laatste in staat deze betaling op fiscaal vlak verborgen te houden.

- **In de praktijk:**

De Belastingadministratie wordt via de fiche 281.00, uitgegeven door de verzekeringsonderneming, systematisch in kennis gesteld van elke betaling ter uitvoering van contracten beheerd in het fiscale kader van de bedrijfsleidersverzekering.

(8) - De aflevering van conformiteitsattesten zonder de fiscale vereisten te respecteren

Conformiteitsattesten afleveren terwijl de op het attest vermelde begunstigden niet voldoen aan de fiscale voorwaarden, maakt het mogelijk om op een onwettelijke manier een belastingvermindering in het kader van langetermijnsparen of bouwsparen te genieten. Bovendien kan het opzettelijk afleveren van onjuiste attesten strafrechtelijk worden beschouwd als valsheid in geschrifte.

- **In de praktijk:**

De verzekeringsonderneming stelt conformiteitsattesten op op basis van de verklaringen van de verzekeringnemer. Deze laatste is wettelijk gehouden tot een spontane en nauwkeurige mededelingsplicht van alle hem bekende omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van het risico door de verzekeringsonderneming (artikel 5 van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst).

(9) - Meewerken aan verzekeringssimulatie

De Mededeling D.207 viseert hier onder meer het sluiten van overeenkomsten zonder verzekeringsrisico (bijvoorbeeld wanneer het te verzekeren risico onbestaande is of wanneer de dekking een voorbije periode betreft waarin zich geen schadegeval heeft kunnen voordoen).

- **In de praktijk:**

Kan onder andere als simulatie beschouwd worden, het onwettig uitvoeren van een volmacht in het kader van een Levensverzekering.

Om een volmacht correct te kunnen uitoefenen, dient het mandaat uitdrukkelijk te worden gegeven. Bovendien kan de mogelijkheid tot het aanduiden of wijzigen van een begunstigde niet gedelegeerd worden. Het mandaat eindigt van rechtswege bij het overlijden van de lastgever.

De verzekeringsonderneming bewaart niet enkel een exemplaar van de volmacht in de polis, maar vraagt systematisch een bewijs van leven van de lastgever (bewijs van leven opgesteld door het gemeentebestuur of doktersattest).

(10) - Het niet-nakomen van de informatieverplichtingen opgenomen in het Wetboek der successierechten

De artikelen 96 en 97 van het Wetboek der successierechten leggen aan de verzekeringsondernemingen een informatieplicht op t.o.v. het Bestuur van Registratie en Domeinen. De informatie betreft een beschrijving van de bedragen toegekend krachtens het Levensverzekeringscontract alsmede de identiteit van de rechthebbenden (begunstigden, erfgenamen). De Administratie houdt één enkel modelformulier ter beschikking van de verzekeringsondernemingen (lijst 201).

De verzekeringsonderneming stelt de lijst 201 op na schriftelijk in kennis te zijn gesteld van het overlijden van de verzekeringnemer of van de verzekerde van een Levensverzekeringscontract en na de begunstigde(n) te hebben geïdentificeerd.

3. Hoe bijzondere mechanismen bestrijden?

Teneinde het opzetten van “bijzondere mechanismen” die fiscale fraude door cliënten bevorderen te voorkomen, zal de verzekeringstussenpersoon er onder meer op toezien:

- de fiscale richtlijnen en regels strikt toe te passen;
- geen documenten of polissen te antideren;
- geen onjuiste attesten of verklaringen af te leveren;
- overeenkomstig de informatie ontvangen van de verzekeringsonderneming, aan zijn cliënten correcte informatie te verschaffen over de premieaftrek;
- overeenkomstig de informatie ontvangen van de verzekeringsonderneming, hun duidelijk te informeren over de taxatie van de verzekeringsprestaties;
- niet mee te werken aan montages die het omzeilen van successierechten beogen.

Hoofdstuk 4 - De procedures van totstandkoming van een contract

Dit hoofdstuk beschrijft de fasen van onderschrijving, beheer en vereffening van een contract. Een bijzondere aanpak eigen aan elke verzekeringsonderneming, en onder meer gelinkt aan haar informaticabeheerssystemen, is uiteraard niet uitgesloten.

1. Lexicon

- het **ontwerp**, ook studie of plan genoemd, maakt geen aanbod uit en verbindt de partijen niet tot het sluiten van het contract;
- het **verzekeringsvoorstel** is een formulier dat uitgaat van de verzekeringsonderneming, in te vullen door de verzekeringnemer met het doel de verzekeringsonderneming in te lichten over de aard van de verrichting en over de feiten en de omstandigheden die voor haar gegevens uitmaken voor de beoordeling van het risico. Het verzekeringsvoorstel is geen aanbod en verbindt de partijen niet tot het sluiten van het contract (art.1 L van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst);
- de **voorafgetekende polis** is een verzekeringscontract dat vooraf door de verzekeringsonderneming ondertekend is en een aanbod inhoudt tot het sluiten van een contract onder de voorwaarden die erin beschreven zijn (art.1 M van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst);
- de **bijzondere polisvoorwaarden** worden gewoonlijk in aansluiting op het verzekeringsvoorstel opgemaakt, gaan uit van de verzekeringsonderneming en houden een aanbod in tot het sluiten van het contract.

2. Verzekeringscontract: opeenvolgende stappen

De onderhandeling van een verzekeringscontract kent een aantal opeenvolgende stappen :

(1) - Het ontwerp

Om een ontwerp uit te werken, zal de verzekeringstussenpersoon gebruik maken van de geldende versie van de software die door de verzekeringsonderneming wordt verspreid.

(2) - De onderschrijving

- **Het verzekeringsvoorstel**

Gewoonlijk helpt de verzekeringstussenpersoon de cliënt bij de afhandeling van de administratieve taken die bij de onderschrijving van een contract horen. Wanneer hij aldus de cliënt bijstaat bij het invullen van het verzekeringsvoorstel, zijn alle in te vullen elementen van belang en moet het formulier door de kandidaat-verzekeringnemer getekend worden (en door de kandidaat-verzekerde wanneer het om verschillende personen gaat).

- **Het commissiepercentage**

Het verdient aanbeveling om binnen de tariefstructuur van het meegedeelde tarief te blijven. Tenzij anders aangeduid, wordt een zaak steeds uitgegeven aan het commissiepercentage zoals bepaald in het commissiebarema van de verzekeringsonderneming. Indien de

verzekeringstussenpersoon na overleg met zijn cliënt beslist om een lager tarief toe te passen, moet hij dit duidelijk in het verzekeringsvoorstel vermelden, zodat het contract in overeenstemming met deze keuze opgemaakt kan worden. Het spreekt voor zich dat het commissiepercentage aangeduid in het verzekeringsvoorstel, niet hoger mag zijn dan deze waarvan sprake is in het ontwerp.

- **Snel doorgeven van de gegevens**

Een toewijzing van fondsen kan pas gebeuren nadat de verzekeringsonderneming beschikt over een correct ingevuld verzekeringsvoorstel **en** de storting geregistreerd is op de financiële rekening van de verzekeringsonderneming.

- **De stortingen**

In het belang van de cliënt en in het vooruitzicht van de voorkoming van het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme, moet de overdracht van de premie via de financiële rekening van de verzekeringstussenpersoon vermeden worden, evenals contante betalingen.

De verzekeringstussenpersoon zal bij zijn cliënt aandringen om bij elke storting steeds het nummer dat als gestructureerde mededeling (CSV) vermeld staat, of bij gebreke hiervan de juiste referenties van het contract aan te duiden. De eenheden zullen slechts ten vroegste kunnen toegekend worden op de dag dat de stortingen overeenkomstig de algemene voorwaarden van het onderschreven contract aan het contract toegewezen kunnen worden.

- **Maatregelen tegen witwaspraktijken**

De onderschrijvingsdocumenten zullen ook de bewijsstukken bevatten betreffende de identificatie van de cliënt (zie hoger – hoofdstuk 2 - De voorkoming van het witwassen van geld en van de financiering van terrorisme, punt 3.1.(1)).

(3) - Het beheer

- **De wijzigingen aan een contract**

Elke wijziging aan een contract moet schriftelijk aan de verzekeringsonderneming worden meegedeeld.

Voor een verhoging of verlaging van de waarborg, een verandering van beleggingsfonds in een tak 23-contract ("switch"), een wijziging van de geplande afkopen, een verandering van begunstigde, met inbegrip van het toevoegen van een correspondentieadres, is een schriftelijke en getekende aanvraag van de verzekeringnemer steeds vereist. Voor een betaling zal de verzekeringstussenpersoon er op toezien dat de cliënt het te crediteren rekeningnummer vermeldt. De verzekeringstussenpersoon mag natuurlijk nooit tekenen in de plaats van de verzekeringnemer.

Indien de communicatie per fax of elektronisch verloopt, mag de verzekeringsonderneming binnen de 30 dagen de mededeling vragen van de originele documenten.

- **De veiligheidsvoorschriften**

Elke mededeling met betrekking tot het contract (waarde van de reserve, identiteit van de begunstigde(n), bedrag van de stortingen,...) mag alleen aan de verzekeringnemer worden gedaan. De verzekeringstussenpersoon zal telefonische vragen met de nodige voorzichtigheid behandelen.

- **De bijkomende stortingen**

Elke bijstorting zal aan de fondsen toegewezen worden volgens de verdeelsleutel die voorafgaandelijk door de verzekeringnemer werd gekozen, behoudens schriftelijk tegenbericht door de verzekeringnemer, ondertekend en meegedeeld alvorens de storting is gebeurd.

(4) - De vereffening

- **Vereffening ingevolge volledige of gedeeltelijke afkoop**

Om de betaling van de volledige of gedeeltelijke afkoopwaarde te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon het volgende bezorgen aan de verzekeringsonderneming :

- de schriftelijke aanvraag van de verzekeringnemer, gedateerd en door hem ondertekend, met vermelding van de gewenste betalingswijze;
- een kopie van de identiteitskaart van de verzekeringnemer;
- desgevallend, een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde van de afkoop.

De verzekeringsonderneming kan steeds bijkomende documenten of informatie vragen.

- **Vereffening bij overlijden**

Om de betaling van de prestatie in geval van overlijden te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon het volgende bezorgen aan de verzekeringsonderneming :

- een uittreksel uit de akte van overlijden van de verzekerde;
- het medisch getuigschrift van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld;
- een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde(n).

De verzekeringsonderneming kan steeds bijkomende documenten vragen.

Deze documenten moeten zo vlug mogelijk aan de verzekeringsonderneming meegedeeld worden, gelet op de meldingsplicht in hoofde van de verzekeringsonderneming bij het Bestuur van Registratie en Domeinen (artikelen 96 en 97 van het Wetboek der successierechten).

- **Vereffening bij leven (op de eindvervaldag van het contract)**

Om de betaling van de waarde van het contract te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon aan de verzekeringsonderneming, volgens haar verzoek, het volgende bezorgen :

- een bewijs van leven van de verzekerde;
- een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde;
- de vereffeningsskwijting getekend door de verzekeringnemer en door de begunstigde, indien het gaat om twee verschillende personen.

In geen geval zal de verzekeringsonderneming de verschuldigde sommen storten op de bankrekening van de verzekeringstussenpersoon, tenzij uitdrukkelijk mandaat van de cliënt.
